

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/235/2018
Identifikačné číslo spisu: 1108224229
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1108224229.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. H. F., bytom v K., Y. XX, zastúpeného spoločnosťou AK H.P., spol.s r.o., so sídlom v Bratislave, Radvanská 1, IČO: 50 085 573, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Lucia Halvoňová, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska ulica 71, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14C/124/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. apríla 2016 sp. zn. 5Co/21/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. októbra 2012 č.k. 14C/124/2008-191 spolu s opravným uznesením súdu prvej inštancie z 5. mája 2014 č.k. 14C/124/2008-236, opravným uznesením z 18. novembra 2015 č.k. 14C/124/2008-242 a v spojení s opravným uznesením zo dňa 18. novembra 2015, č. k. 14C/124/2008-242 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.300,- € titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol.

1.1. Uviedol, že žalobca si uplatnil v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škodu za väzbu v období od 26. apríla 2000 do 2. mája 2001, pričom za obdobie od 1. mája 2000 do 31. decembra 2000 si uplatnil náhradu škody vo výške 174.160,- Sk a za obdobie od 1. januára 2001 do 2. mája 2001 by predstavoval nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 88240.- Sk. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že námietka žalovanej týkajúca sa premlčania náhrady škody straty na zárobku za vykonanú väzbu je dôvodná, nakoľko lehota na uplatnenie práva na náhradu škody v zmysle ust. § 23 zák. 58/1969 Zb. začala plynúť žalobcovi 6. apríla 2006, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1T 4/2001 z 12. novembra 2004, ktorým oslobodil žalobcu spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom. Žalobca podľa ust. § 23 zák. 58/1969 Zb. mal lehotu 1 rok a je predĺžená o dobu 6 mesiacov, kedy si žalobca uplatnil predbežné prejednanie nároku a lehota na

uplatnenie práva žalobcovi uplynula 6. októbra 2007, pričom žalobca podal návrh na súd až 23. júla 2008, teda po lehote. Žalobca si uplatnil náhradu straty na zárobku v súvislosti s prepustením zo služobného pomeru z 26. júna 2000 personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorý doposiaľ nebol zrušený ani zmenený, aj keď žalobca využil svoje práva ochranu služobného pomeru, avšak bezúspešne. Podľa názoru súdu prvej inštancie v tomto smere absentuje titul nezákonného rozhodnutia, pričom prepustenie nie je v príčinnej súvislosti so škodou a nemožno v tomto smere priznať škodu, preto súd prvej inštancie žalobu v časti náhrady straty na zárobku počas väzby zamietol.

1.2. Rovnako si žalobca uplatnil náhradu škody z titulu ustanovenia § 1 zákona č. 58/1969 Zb, čo možno posúdiť ako uplatnenie nárokov straty na zárobku nad rámec väzby, tj. od 3. mája 2001 do právoplatného skončenia trestného stíhania do 5. apríla 2006. Žalovaná namietala v konaní nedostatok pasívnej legitímácie, avšak súd prvej inštancie sa s touto námietkou nestotožnil a námietku neuznal. Žalobca si uplatnil nároky, a to stratu na zárobku po prepustení zo služobného pomeru personálnym rozkazom ministra vnútra, ktorý mu bol doručený dňa 24. júna 2000. Keďže personálny rozkaz o prepustení zo služobného pomeru nebol doposiaľ zrušený pre nezákonnosť, tak tak nie je daný nárok žalobcu na stratu na zárobku nad rámec väzby. Súd prvej inštancie návrh náhrady straty na zárobku za obdobie nad rámec väzby od 3. mája 2001 od 5. apríla 2006 zamietol ako nedôvodný.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že nárok žalobcu na náhradu škody straty na zárobku počas väzby od 26. apríla 2000 do 2. mája 2001, ako aj náhradu trov konania spojených s väzbou pre vznesenú námietku premlčania žalovanou je nedôvodný, pretože nebol uplatnený riadne a včas v zmysle ustanovenia § 23 zákona č. 58/1969 Zb. Žalobca mal nárok uplatniť náhradu škody na Ministerstve spravodlivosti SR do 5. októbra 2006 a na príslušnom súde do 5. októbra 2007. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu v tejto časti zamietol, pretože lehota na uplatnenie práva mu uplynula na súde 5. októbra 2007, pričom žalobca žalobu na súd podal až dňa 23. júla 2008, teda po lehote.

1.4. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že základnou podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. je zrušenie alebo zmena rozhodnutia príslušným orgánom pre nezákonnosť. Otázkou nezákonnosti preto podľa neho nie je možné riešiť ako otázku predbežnú. Rozhodnutie, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, musí byť právoplatné. V danom prípade žalobca za nezákonné rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda, označil uznesenie ČVS : F. z 26. apríla 2000, ktorým sa začalo trestné stíhanie a ktorým bolo vznesené obvinenie z trestného činu a uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 3 Ntv 39/00 z 26. apríla 2000, ktorým bol vzatý do väzby. Vykonaným dokazovaním nebolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že by niektoré z takto označených rozhodnutí bolo zrušené pre nezákonnosť, a preto nie je splnený základný predpoklad pre úspešnosť žaloby na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia.

1.5. Súd prvej inštancie dospel tiež k záveru, že vzťah strán nemožno považovať za vzťah veriteľa a dlžníka podľa 517 Občianskeho zákonníka, preto považoval za nedôvodný i návrh v časti uplatnených úrokov z omeškania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie oboch strán rozsudkom z 12. apríla 2016 rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti potvrdil. V zamietajúcej časti, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.700,- €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku rozsudok v tejto časti potvrdil. V zamietajúcej časti, týkajúcej sa náhrady trov trestného konania, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2.323,57 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 27. augusta 2007 do zaplatenia; vo zvyšku rozsudok v tejto časti potvrdil. V zamietajúcej časti, týkajúcej sa náhrady za stratu na zárobku za obdobie od 1. mája 2000 do 26. júna 2000, napadnutý rozsudok zrušil a v tejto časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; vo zvyšku rozsudok v tejto časti potvrdil.

2.1. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne poukazoval na skutočnosť, že nie je zrušené uznesenie o vznesení obvinenia, z titulu ktorého sa uplatňuje náhrada škody. Vychádzajúc z tohto názoru sa nesprávne domnieval, že uplatnený nárok možno priznať (s výnimkou nemajetkovej ujmy) len podľa § 5 zákona č. 58/1969 Zb, pojednávajúceho o náhrade škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Následne po vznesení námietky premlčania žalovanou včasnosť uplatnenia jednotlivých čiastkových nárokov nesprávne posudzoval podľa jednoročnej premlčacej doby podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. (s prihliadnutím na dobu predbežného prerokovania nároku podľa § 9 a § 22 ods. 3) a dospel k

nesprávneho záveru, že nárok za stratu na zárobku za obdobie väzby, ako aj nárok na náhradu trov trestného konania bol uplatnený oneskorene. Oba tieto nároky boli predbežne prerokované u žalovanej a uplatnené včas, v priebehu plynutia trojročnej premlčacej doby (§ 22 ods. 1), keď oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť 5. apríla 2006 a žaloba bola podaná 23. júla 2008. Vychádzajúc z týchto skutočností odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie, týkajúci sa náhrady trov trestného konania a priznal ich náhradu v žalobcom preukázanom rozsahu 2.323,57 € (príjmové pokladničné doklady z č. l. 149 a 150 spisu) a vo zvyšku pre ich nepreukázanie v žalovanom rozsahu v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

2.2. Poukázal na to, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti, týkajúcej sa náhrady za stratu na zárobku za obdobie väzby do prepustenia zo služobného pomeru (uplatnené od 1. mája 2000 do 26. júna 2000). Uvedený nárok bol riadne predbežne prerokovaný u žalovanej a včas uplatnený pred súdom. Nárok na náhradu za stratu na zárobku za uvedené obdobie prislúcha v zmysle § 21 zákona č. 58/1969 Zb., čo napokon žalovaná ani nenamietala. V tejto časti súd prvej inštancie pre odlišný právny názor dostatočne nezistil skutkový stav veci v otázke rozsahu skutočnej straty na zárobku žalobcu a neprijal ani relevantné právne závery. V tejto časti preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1, 2 O.s.p.).

2.3. Odvolací súd v plnej miere stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o nedôvodnosti návrhu na začatie konania v časti náhrady za stratu na zárobku za obdobie po prepustení zo služobného pomeru do skončenia trestného stíhania, preto v tejto zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

2.4. Odvolací súd konštatoval, že vychádzajúc z okolností tohto prípadu i účelu, ktorý plní inštitút náhrady nemajetkovej ujmy, dospel k názoru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jej priznanie v zmysle čl. 5 ods. 5 dohovoru i § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom súdom prvej inštancie priznaná náhrada je nedostatočná, v dôsledku čoho vo vyhovujúcej časti (9.300,-€) odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; v zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalovanú zaviazal na jej náhradu vo výške 5.700,- €. Vo zvyšku (rozdiel medzi požadovanou náhradou 165.969,59 € a spolu priznanou náhradou v rozsahu 15.000,- €) rozsudok v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd konštatoval, že i keď zákon č. 58/1969 Zb. priamo nepočítal i s odškodnením nemajetkovej ujmy osôb, ktorý inštitút nepoznal v čase prijatia tohto zákona ani v tom čase platný Občiansky zákonník, v otázke prípustnosti aplikácie čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd už existuje ustálená judikatúra súdov, podľa ktorej nemajetková ujma prislúcha i pri odškodňovaní osôb podľa zákona č. 58/1969 Zb. Napokon Občiansky zákonník (v prejednávanej veci určujúci pre spôsob a rozsah náhrady škody) v čase začatia trestného stíhania voči žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy už poznal (§ 13 ods. 2 v znení zák. č. 87/1990 Zb., účinného od 29. marca 1990). Za rozhodujúce okolnosti tohto prípadu vo vzťahu k určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd považoval, obdobne ako súd prvej inštancie, jednak značnú dĺžku trestného stíhania žalobcu (viac ako šesť rokov), rovnako tak dĺžku obmedzenia osobnej slobody žalobcu väzbou (372 dní), pričom jej nezákonnosť v danom prípade vyplýva priamo z ustanovenia § 5 zákona č. 58/1969 Zb. Závažnosť dopadu trestného stíhania (ujmy) na žalobcu je podľa názoru odvolacieho súdu podstatným spôsobom ovplyvnená skutkom, ktorý sa žalobcovi kládol za vinu a profesiou žalobcu v čase začatia trestného stíhania. Bez potreby akéhokoľvek ďalšieho dokazovania je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že trestné stíhanie i väzba v tomto prípade zásadným spôsobom zasiahli nielen do osobnej slobody žalobcu, ale nezvratne narušili jeho profesijnú česť a pracovné uplatnenie (podľa obžaloby počas výkonu služby policajta od r. 1989 niekoľkokrát odmenený), závažne zasiahli do súkromia žalobcu i do rodinných vzťahov. Medializácia prípadu i prepustenie zo služobného pomeru po viac než desiatich rokoch služby dokresľujú závažnosť ujmy žalobcu, ktorú mu trestné stíhanie spôsobilo. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval s ohľadom na tunajšie spoločenské pomery za primerané odškodnenie nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- €. Z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch úrok z omeškania pre absenciu omeškania dlžníka podľa odvolacieho súdu nepatrí, keď povinnosť jej náhrady vzniká až na základe rozhodnutia súdu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, prípustnosť ktorého odvodila z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Odklon videla pri riešení právnej otázky - „priznanie

náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb. Z titulu uznesenia o vznesení obvinenia." Namíeta, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami alebo nesprávnym úradným postupom pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z., teda pred 1. júlom 2004, sa riadi ustanoveniami zákona č. 58/1969 Zb. Tento zákon však nepozná inštitút náhrady nemajetkovej ujmy, keďže náhrada nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti štátu za škodu sa do právneho poriadku dostala až zákonom č. 514/2003 Z.z. Uvedené sa odzrkadlilo aj v rozhodovacej praxi súdov, kedy náhrada nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb. nie je priznávaná. Žalovaná zastáva názor, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb. a podľa Dohovoru nemá oporu v zákone, ak titulom pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nezákonné pozbavenie osobnej slobody, čiže rozhodnutie o väzbe alebo rozhodnutie o treste, ale je týmto titulom uznesenie o vznesení obvinenia. Poukazuje na to, že tento názor vychádza z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012. Odklon vidí aj pri riešení právnej otázky „priznanie nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník". Odvolací súd podľa nej v rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že v rozhodovanej veci boli splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka, a teda nie je daná zodpovednosť žalovanej podľa § 13 Občianskeho zákonníka, pričom sa odvolací súd v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovanej. Odklon vidí od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/201/2007 a uznesenia ÚS SR I. ÚS 137/07-15. Porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces vidí žalovaná vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy odvolacím súdom, tiež k priznaným trovám trestného konania žalobcovi. Odvolací súd podľa žalovanej vôbec neskúmal existenciu príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a vzniknutou skutočnou škodou. Či táto škoda vznikla v príčinnej súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia a osobitne, či táto škoda vznikla samotnému žalobcovi už odvolací súd neposúdil. Súd neuviedol (nakoľko tieto skutočnosti ani neskúmal), či jednotlivé úkony uskutočnené advokátmi boli účelné a nutné, rovnako sa súd ani nevyjadril, či a na základe čoho mal za preukázané, že vznikli v príčinnej súvislosti s trestným konaním žalobcu alebo, že výška odmeny za jednotlivé úkony bola správne určená. Porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces vo vzťahu k náhrade žalobcu na stratu na zárobku. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľné. Žalovaná navrhla zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú žalovanou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva

patri viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 OSP dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1Cdo/6/2014, 2Cdo/609/2015, 3Cdo/409/2015, 4Cdo/143/2015, 5Cdo/238/2015, 6Cdo/30/2016, 7Cdo/371/2015, 8Cdo/34/2016); výslovne to však uviedol aj v niektorých rozhodnutiach, v ktorých aplikoval už právnu úpravu dovolania obsiahnutú v CSP (3Cdo/41/2017, 3Cdo 214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Treba dodať, že o tom, aký bol v tej - ktorej veci procesný postup súdu a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo súdneho spisu. To, ako prebiehalo pojednávanie, dovolací súd zisťuje zo zápisnice o pojednávaní.

13. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia najvyššieho sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

14. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv žalobkyne nezistil také nedostatky v postupe súdov nižších inštancií, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalovaná sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

15. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení rozhodnutí súdy citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv

dovolatela.

15.1. Odvolací súd dostatočne odôvodnil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Konštatoval, že výška náhrady nemajetkovej ujmy je vecou voľnej úvahy súdu. Odvolací súd poukázal na to, čím sa pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zaoberal, posudzoval jednak značnú dĺžku trestného stíhania žalobcu (viac ako šesť rokov), rovnako tak dĺžku obmedzenia osobnej slobody žalobcu väzbou (372 dní), pričom jej nezákonnosť v danom prípade vyplýva priamo z ustanovenia § 5 zákona, väzbu vykonával spolu s osobami, ktoré sám zaisťoval. Trestné stíhanie malo zásadný dopad na profesijný život žalobcu, ktorému sa ani po oslobodení spod obžaloby nepodarilo opätovne stať policajtom. Trestné stíhanie i väzba podľa odvolacieho súdu zásadným spôsobom zasiahli nielen do osobnej slobody žalobcu, ale nezvratne narušili jeho profesijnú česť a pracovné uplatnenie (podľa obžaloby počas výkonu služby policajta od r. 1989 niekoľkokrát odmenený), závažne zasiahli do súkromia žalobcu i do rodinných vzťahov, a to predovšetkým vo vzťahu k sestre - policajtky, pre ktorú trestné stíhanie brata z dôvodu trestnej činnosti, ktorú mal odhaľovať, malo nepochybné významný negatívny dopad. Medializácia prípadu i prepustenie zo služobného pomeru po viac než desiatich rokoch služby (prakticky od skončenia stredoškolského štúdia) dokresľujú závažnosť ujmy žalobcu, ktorú mu trestné stíhanie spôsobilo.

16. K námietke žalovanej o porušení práva žalovanej na spravodlivý súdny proces vo vzťahu k priznaným trovám trestného konania žalobcovi najvyšší súd uvádza, že ani vo vzťahu k priznaným trovám trestného konania žalobcovi nie je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, prečo považoval za potrebné priznať trovy trestného konania žalobcovi. Uviedol, z akých skutočností odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie, týkajúci sa náhrady trov trestného konania a priznal ich náhradu v žalobcom preukázanom rozsahu 2.323,57 € (príjmové pokladničné doklady z č. l. 149 a 150 spisu) a vo zvyšku pre ich nepreukázanie v žalovanom rozsahu v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

17. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

18. Najvyšší súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

19. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

20. K námietke porušenia práva žalovanej na spravodlivý proces vo vzťahu k náhrade žalobcu na stratu na zárobku za obdobie od 1. mája 2000 do 26. júna 2000 najvyšší súd uvádza, že v tejto časti nie je prípustné dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP, nakoľko ide o zrušujúci výrok.

20.1. V súvislosti s podaným dovolaním smerujúcim proti zrušujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bola vec vrátená na ďalšie konanie treba uviesť, že občianskoprávne kolégium najvyššieho

súdu prijalo stanovisko publikované pod R 19/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“ V danej veci nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP nemožno vyvodiť.

20.2. Žalovaná v tejto časti nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, najvyšší súd poukazuje na to, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 420 písm. f/ CSP.

21. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalovanej v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

22. V preskúmvanej veci žalovaná odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

24.1. Žalovaná zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd - podľa jej názoru - odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu; v dovolaní označila rozhodnutie dovolacieho súdu predstavujúce pri rozhodovaní o tejto otázke jeho ustálenú rozhodovaciu prax. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia žalovanej o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25. Žalovaná videla odklon pri riešení uvedenej otázky od rozhodnutia z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012, v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 (v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Predmetným zrušujúcim rozhodnutím ale nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože v ňom došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť, a teda je zrejme, že sa v uvedenom konaní neriešila otázka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

26. K uvedenému dovolací súd uvádza, že nezákonný postup a nezákonné rozhodnutie, za ktoré zodpovedá štát sa v predmetnom spore uskutočnil ešte za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., ktorý žiadne obmedzenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepoznal (viď nález ústavného súdu III. ÚS 754/2016). Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009.

26.1. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného poukazuje na rozhodnutie z 31. mája 2007 sp. zn. 4Cdo/177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike).

27. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005 najvyšší súd navyše konštatoval, že i keď je výška zadost'učinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

28. Dovolací súd zároveň poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2017 III. ÚS 754/2016, kde bolo konštatované, že samotná právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súčasnosti tieto kritériá napríklad (nie taxatívne) určuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. (ktorý sa stal súčasťou právneho poriadku 1. januára 2009). Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1. januára 2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým sa mení zákon č. 514/2003 Z.z., doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 zákone č. 514/2003 Z.z. a že limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1. januárom 2013), všeobecne súdy týmito viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku vymedzili kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe výsledkov vykonaného dokazovania.

29. Zatiaľ čo vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti), vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie (pokiaľ bolo začaté za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) takéto kritériá stabilizované súdnou praxou neboli.

29.1. Podľa názoru ústavného súdu v týchto prípadoch je potrebné zohľadniť medzi takýmito kritériami jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.

30Cdo/2813/2011 z 27. júna 2012). Inak povedané, určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (najvyšší súd rozsudok sp. zn. 7Cdo/145/2011 z 12. decembra 2012).

29.2. Ústavný súd bol toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitne okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste.

30. Dovolací súd v zmysle uvedeného preto považuje za potrebné poznamenať, že aj keď nárok žalobcu na odškodnenie väzby v prejedávanej veci vznikol na základe zákona č. 58/1969 Zb., v zmysle judikatúry najvyššieho súdu mu ako poškodenému patrí nielen nárok na náhradu materiálnej škody podľa tohto zákona, ale aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle č. 1. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (R 13/2009). Dohovor výšku tejto náhrady nelimituje maximálnou prípustnou hornou hranicou, ale jej konkrétne vyjadrenie (určenie) ponecháva na úvahe súdu tak, aby spĺňala svoje predpokladané funkcie. Táto úvaha však nemôže byť svojvoľná, ale musí vychádzať z predvídateľných kritérií a tiež musí zohľadňovať iné právne predpisy upravujúce obdobnú problematiku a relevantné súdne rozhodnutia, aby odškodnenia za iné, vážnejšie ujmy za zásahy do iných základných práv a slobôd neboli v porovnaní s ňou bagatelizované (por. sp. zn. 4Cdo/80/2019).

31. Odklon vidí žalovaná aj pri riešení právnej otázky „priznania nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník“. Odklon videla od rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/201/2007 a uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 137/07-15.

31.1. V cit. rozhodnutí 3Cdo/202/2007 sa žalobca pôvodne domáhal jednak náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb., jednak náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. V dovolacom konaní už boli riešené výhradne len otázky súvisiace so zásahom do osobnosti žalobcu. Sám žalobca totiž opakovane zdôrazňoval, že „zo žiadnych našich podaní nevyplýva, že si uplatňujeme nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. Ide o nárok, ktorý je uplatnený v zmysle ustanovení § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, teda nárok na ochranu osobnosti“. Najvyšší súd konštatoval, že žalovaný (štát) nie je v týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy pasívne legitimovaný, lebo v danom skutkovom rámci ho nemožno považovať za subjekt, ktorý zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Je pravdou, že vo vzťahu k požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy dovolací súd poznamenal, že i keby žaloba na ochranu osobnosti podaná podľa ustanovení Občianskeho zákonníka smerovala proti pasívne legitimovanému subjektu, nemohla byť úspešná, lebo „niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, i keď sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dane okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde napríklad vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh vyplývajúcich zo zákona. Dochádza tu k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho aj podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby (§ 11 Občianskeho zákonníka) sú vykonávané v medziach zákona; na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby“.

31.2. V predmetnom spore odvolací súd vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka pri učení výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pričom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy posúdil vychádzajúc v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd v zmysle vyššie uvedeného správne analogicky aplikoval kritériá, ktoré ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka stanovuje pre odškodňovanie nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do

osobnostných práv, a to pri absencii konkrétnej právnej úpravy týchto kritérií v zákone č. 58/1969 Zb. Použitie týchto kritérií je v súlade so závermi vyplývajúcimi z nálezu ústavného súdu, v ktorom konštatoval, že je vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku vyvodili kritériá pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

32. Najvyšší súd dodáva, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviska alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskoršie vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu na základy obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto závery akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj nďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskôršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviska publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviska a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníku koch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Rovnako pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (2Cdo/56/2017, 6Cdo/79/2017, 3Cdo/165/2018, 4Cdo/7/2018).

32.1. Dovolací súd poznamenáva, že pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa nenapĺňa rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 6Cdo/79/2017, 8Cdo/102/2017 a 3Cdo/165/2018). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je ani Ústavný súd Českej republiky (3 Cdo 38/2019). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmito súdmi (v danom prípade krajským súdom), nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (3Cdo/204/2018).

33. Skutočnosť, že žalovaná sa s vyčíslením primeranej výšky náhrady odvolacím súdom nestotožňuje a považuje ju za nadhodnotenú sama osebe nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť jej dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ak odvolací súd pri jej zisťovaní vychádzal z uvedených kritérií, zadaných ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Sama polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

35. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.